HLAVA 3 – ZMĚNY TYPOVÉHO NÁVRHU, MODIFIKACE, VÝROBNÍ ODCHYLKY A NESHODY

3.1 Změny vyžadující nové Typové osvědčení

Každý držitel Typového osvědčení, který navrhuje změnu letadla, motoru nebo vrtule, je povinen podat žádost o nové Typové osvědčení, jestliže ÚCL shledá, že změna konstrukce, výkonu, tahu nebo hmotnosti je natolik rozsáhlá, že vyžaduje v podstatě úplné vyšetření vyhovění použitelné předpisové základně. Viz ustanovení 2.1.8, resp. 2.2.8.

3.2 Změny Typových osvědčení

3.2.1 Změny v Typovém návrhu jsou klasifikovány jako nevýznamné a významné. „Nevýznamná změna“ je taková změna, která nemá podstatný účinek na hmotnost, polohu těžiště, pevnost konstrukce, spolehlivost, provozní charakteristiky, hluk, únik paliva, výfukové emise nebo jiné charakteristiky ovlivňující letovou způsobilost letadla, motoru nebo vrtule. Aniž by bylo dotčeno ustanovení 3.1, jsou všechny ostatní změny podle této hlavy „významné změny“. Významné i nevýznamné změny musí být schvalovány v souladu s ustanovením 3.2.5 nebo 3.2.6 a musí být dostatečně určovány.

3.2.2 O schválení významné změny Typového návrhu podle ustanovení 3.2 smí žádat pouze držitel Typového osvědčení; všichni ostatní žadatelé o schválení významné změny Typového návrhu jsou povinni žádat podle článku 3.3.

3.2.3 O schválení nevýznamné změny Typového návrhu podle článku 3.2 smí žádat každá fyzická nebo právnická osoba.

3.2.4 Žádost o schválení změny Typového návrhu musí být podána formou a způsobem přijatelným pro ÚCL a musí obsahovat:

a) popis změny s určením:

- všech částí Typového návrhu a schválených příruček, kterých se změna týká; a
- požadavků předpisové základny, kterým má změna podle návrhu vyhovět v souladu s ustanovením 3.2.7.

b) určení všech opětovných vyšetření nezbytných k průkazu vyhovění změněného letadla, motoru nebo vrtule použitelným požadavkům předpisové základny.

3.2.5 Nevýznamné změny

Nevýznamné změny Typového návrhu musí být klasifikovány a schváleny:

a) ÚCL; nebo

b) odpovídajícím způsobem oprávněnou projekční organizací za použití postupu dohodnutého s ÚCL.

3.2.6 Významné změny

a) Žadatel o schválení významné změny je povinen:

- předložit ÚCL dokladující údaje spolu se všemi nezbytnými popisnými údaji k zapracování do Typového návrhu;
- prokázat, že změněné letadlo, motor nebo vrtule vyhovuje použitelným požadavkům předpisové základny, vymezeným v článku 3.2.7;
- prohlásit, že prokázal vyhovění použitelným požadavkům předpisové základny, a je povinen poskytnout ÚCL podklady, na nichž je toto prohlášení založeno;
- je-li žadatel držitelem odpovídajícího oprávnění organizace k projektování, učinit výše uvedené prohlášení formou schválenou v rámci oprávnění;
- vyhovět použitelným požadavkům ustanovení 2.1.5 nebo 2.2.5.

b) Schválení významné změny v Typovém návrhu se vztahuje pouze na konkrétní konfiguraci(e) v Typovém návrhu, na které(ých) se změna provádí.

3.2.7 Stanovení použitelných požadavků předpisové základny

a) Žadatel o změnu Typového osvědčení je povinen prokázat, že změněné letadlo, motor nebo vrtule vyhovuje předpisu letové způsobilosti, který je použitelný pro změněné letadlo, motor nebo vrtuli a který je účinný ke dni podání žádosti o změnu, a použitelným požadavkům na ochranu životního prostředí.

b) Odchylně od písmene a) smí žadatel prokázat, že změněné letadlo, motor nebo vrtule vyhovuje dřívější změně předpisu letové způsobilosti definovaného v písmeni a) a jakéhokoliv dalšího požadavku ÚCL, který ÚCL shledá přímo souvisejícím. Nicméně dříve změněný předpis letové způsobilosti nesmí být starší než předpis letové způsobilosti, na který odkazuje Typové osvědčení. Žadatel smí prokázat vyhovění dřívější změně předpisu letové způsobilosti v případě každého z následujících případů:

- změna, kterou ÚCL neshledá důležitou. Při určování, zda je konkrétní změna důležitá, vezme ÚCL v úvahu změnu v souvislosti se všemi předchozími odpovídajícími konstrukčními změnami a všemi souvisejícími

revizemi použitelných předpisů zahrnutých v Typovém osvědčení letadla, motoru nebo vrtule. Změny splňující jedno z následujících kritérií jsou automaticky považovány za důležité:

i) není zachována základní konfigurace nebo nejsou zachovány principy konstrukce;

ii) předpoklady použité pro osvědčení typové způsobilosti změněného letadla, motoru nebo vrtule pozbyly platnosti;

- každá oblast, systém, letadlová část nebo zařízení, které ÚCL shledá neovlivněnými změnou;

- každá oblast, systém, letadlová část nebo zařízení ovlivněné změnou, pro které ÚCL shledá, že vyhovění předpisu letové způsobilosti popsanému v písmeni a) by podstatně nepřispělo k úrovni bezpečnosti změněného letadla, motoru nebo vrtule, nebo by bylo nepraktické.

c) Žadatel o změnu letadla (jiného než rotorového letadla) o maximální vzletové hmotnosti 2 722 kg (6 000 liber) nebo menší, nebo rotorového letadla bez turbíny o maximální vzletové hmotnosti 1 361 kg (3 000 liber) nebo menší smí prokázat, že změněné letadlo, motor nebo vrtule vyhovuje předpisové základně, na kterou odkazuje Typové osvědčení. Nicméně pokud ÚCL shledá, že změna je v oblasti důležitá, smí ÚCL stanovit vyhovění změně předpisové základny, na kterou odkazuje Typové osvědčení, účinné ke dni podání žádosti a jakémukoliv požadavku ÚCL, který ÚCL shledá přímo souvisejícím, pokud ÚCL současně neshledá, že vyhovění této změně nebo požadavku by podstatně nepřispělo k úrovni bezpečnosti změněného letadla, motoru nebo vrtule nebo by bylo nepraktické.

d) Jestliže ÚCL shledá, že předpis letové způsobilosti účinný ke dni podání žádosti o změnu neposkytuje vzhledem k navrhované změně přiměřené normy, je žadatel povinen vyhovět také jakýmkoliv zvláštním podmínkám a změnám těchto zvláštních podmínek, stanoveným ÚCL, k zajištění úrovně bezpečnosti rovnocenné úrovni určené předpisem letové způsobilosti účinným ke dni podání žádosti o změnu.

e) Doba platnosti žádosti o změnu Typového osvědčení velkých letounů a velkých rotorových letadel je 5 let a žádosti o změnu jakéhokoliv jiného Typového osvědčení 3 roky. V případě, kdy změna nebyla schválena, nebo je zřejmé, že nebude schválena v časovém rozmezí stanoveném podle tohoto odstavce, smí žadatel:

- podat novou žádost o změnu Typového osvědčení a vyhovět všem ustanovením písmene a), které platí pro původní žádost o změnu; nebo

- požádat o prodloužení doby platnosti původní žádosti a vyhovět ustanovením písmene a) účinným ke dni podání žádosti, zvolenému žadatelem, které nesmí předcházet datu schválení změny o dobu delší, než je doba platnosti původní žádosti o změnu stanovená podle tohoto odstavce.

3.2.8 Vydání schválení

a) Žadatel má právo získat od ÚCL schválení významné změny Typového návrhu poté, co:

- předložil prohlášení uvedené v ustanovení 3.2.6 písm. a) třetí odrážka; a

- bylo prokázáno, že:

i) změněné letadlo, motor nebo vrtule splňuje použitelné požadavky předpisové základny vymezené v ustanovení 3.2.7;

ii) všechna ustanovení k letové způsobilosti, kterým nebylo vyhověno, jsou kompenzována činiteli zajišťujícími rovnocennou úroveň bezpečnosti; a

iii) žádný rys nebo vlastnost letadla, motoru nebo vrtule jej nečiní nebezpečným pro použití, pro něž je osvědčení požadováno.

b) Nevýznamná změna Typového návrhu musí být schválena v souladu s ustanovením 3.2.5, pouze jestliže je prokázáno, že změněné letadlo, motor nebo vrtule splňuje použitelné požadavky předpisové základny vymezené v ustanovení 3.2.7.

3.2.9 Vedení záznamů

Pro každou změnu je žadatel povinen mít pro ÚCL k dispozici veškeré významné konstrukční informace, výkresy a zkušební protokoly včetně záznamů o kontrolách změněného zkoušeného letadla, motoru nebo vrtule a je povinen je uchovávat, aby poskytovaly informace nezbytné k zajištění zachování letové způsobilosti změněného letadla, motoru nebo vrtule a jeho trvalé vyhovění použitelným požadavkům na životní prostředí.

3.2.10 Instrukce pro zachování letové způsobilosti

a) Držitel schválení nevýznamné změny Typového návrhu je povinen vybavit každého známého vlastníka jednoho nebo více letadel, motorů nebo vrtulí, na kterých byla nevýznamná změna provedena, nejméně jednou sadou souvisejících případných variací Instrukcí pro zachování letové způsobilosti letadla, motoru nebo vrtule, na kterém má být nevýznamná změna provedena, zpracovaných v souladu s použitelnou předpisovou základnou, a to při dodávce letadla, motoru nebo vrtule nebo při vydání prvního Osvědčení letové způsobilosti danému letadlu, je-li vydáno později. Dále je povinen poskytnout na vyžádání tyto variace každé další osobě, od níž je požadováno, aby vyhověla libovolným podmínkám těchto instrukcí.

b) Kromě toho musí být změny těchto variací Instrukcí pro zachování letové způsobilosti poskytnuty všem známým provozovatelům letadla, motoru nebo vrtule, na němž byla nevýznamná změna provedena, a musí být poskytnuty na vyžádání každé další osobě, od níž je

požadováno, aby vyhověla libovolné z těchto instrukcí.

3.2.11 Povinnosti a značení

Držitel schválení nevýznamné změny Typového návrhu je povinen:

a) spolupracovat s výrobní organizací, aby zajistil uspokojivou koordinaci projekce a výroby a závazku podle ustanovení 3.2.9 a 3.2.10; a

b) stanovit způsob značení v souladu s ustanovením 5.3.

3.3 Doplňková typová osvědčení (STC)

3.3.1 Předpoklady

Každá fyzická nebo právnická osoba („organizace“), která prokázala svou způsobilost podle ustanovení 3.3.2 nebo je v procesu prokazování, splňuje předpoklady pro žadatele o STC podle podmínek stanovených v ustanovení 3.3.

3.3.2 Prokazování způsobilosti

Každá organizace, která žádá o STC, je povinna prokázat svou způsobilost držením oprávnění organizace k projektování, vydaného ÚCL.

3.3.3 Žádost o Doplňkové typové osvědčení

a) Žádost o Doplňkové typové osvědčení musí být podána formou a způsobem přijatelným pro ÚCL.

b) Žádost o Doplňkové typové osvědčení musí obsahovat popisy a určení požadované ustanovením 3.2.4. Tato žádost musí dále obsahovat zdůvodnění, že informace, na nichž jsou tato určení založena, jsou dostatečné buď z vlastních zdrojů žadatele, nebo s využitím dohody s držitelem Typového osvědčení.

3.3.4 Průkaz vyhovění

Každý žadatel o Doplňkové typové osvědčení je povinen vyhovět ustanovení 3.2.6.

3.3.5 Vydání Doplňkového typového osvědčení

Žadatel má právo získat Doplňkové typové osvědčení vydané ÚCL poté, co:

a) vyhověl ustanovení 3.2.8 písm. a);

b) prokázal svou způsobilost v souladu s ustanovením 3.3.2;

c) uzavřel-li žadatel podle ustanovení 3.3.3 písm. b) dohodu s držitelem Typového osvědčení:

- držitel Typového osvědčení oznámil, že nemá žádné technické námitky k informaci předložené podle ustanovení 3.2.4; a
- držitel Typového osvědčení se dohodl s držitelem Doplňkového typového osvědčení na spolupráci pro zajištění plnění všech povinností pro zachování letové způsobilosti změněného letadla, motoru nebo vrtule prostřednictvím vyhovění ustanovení 3.3.8.

3.3.6 Přenosnost

Doplňkové typové osvědčení smí být převedeno pouze na fyzickou nebo právnickou osobu, která je schopna převzít povinnosti podle ustanovení 3.3.8 a která k tomuto účelu prokázala svou způsobilost podle kritérií uvedených v ustanovení 3.3.2.

3.3.7 Změny té části letadla, motoru nebo vrtule, která je zahrnuta v Doplňkovém typovém osvědčení

a) Nevýznamné změny té části letadla, motoru nebo vrtule, která je zahrnuta v Doplňkovém typovém osvědčení, musí být klasifikovány a schvalovány v souladu s ustanovením 3.2.

b) Každá významná změna té části letadla, motoru nebo vrtule, která je zahrnuta v Doplňkovém typovém osvědčení, musí být schvalována samostatným Doplňkovým typovým osvědčením v souladu s ustanovením 3.3.

c) Odchylně od písmene b) smí být významná změna té části letadla, motoru nebo vrtule, která je zahrnuta v Doplňkovém typovém osvědčení, předkládaná samotným držitelem Doplňkového typového osvědčení, schvalována jako změna stávajícího Doplňkového typového osvědčení.

3.3.8 Povinnosti a značení

Držitel Doplňkového typového osvědčení je povinen:

a) převzít povinnosti:

- stanovené v ustanoveních 2.12.1, 2.12.2, 2.12.6, 2.12.7, 3.2.9, 3.3.10, 3.3.11, 4.11.2.1, 4.11.2.2 a 4.12;
- vyplývající ze spolupráce s držitelem Typového osvědčení podle ustanovení 3.3.5 písm. c), druhé odrážky;

a k tomuto účelu je povinen trvale splňovat kritéria uvedená v ustanovení 3.3.2.

b) zajistit uspokojivou koordinaci mezi projekcí a výrobou pro podporu zachování způsobilosti letadla, motoru, vrtule, části nebo zařízení;

c) stanovit způsob značení v souladu s ustanovením 5.3.

3.3.9 Doba platnosti a zachování platnosti

a) Doplňkové typové osvědčení musí být vydáno s neomezenou dobou platnosti. Osvědčení zůstává platné s podmínkami, že:

- držitel trvale vyhovuje ustanovení 3.3; a
- držitel se osvědčení nevzdá nebo platnost osvědčení není zrušena podle použitelných správních postupů stanovených ÚCL.

b) Poté, co se držitel osvědčení vzdá nebo je platnost osvědčení zrušena, musí být Doplňkové typové osvědčení vráceno ÚCL.

3.3.10 Příručky

Držitel Doplňkového typového osvědčení je povinen zpracovat, udržovat a aktualizovat originály všech variací příruček požadovaných pro dané letadlo, motor nebo vrtuli použitelnými požadavky předpisové základny, nezbytných k zahrnutí změn zavedených v rámci Doplňkového typového osvědčení, a je povinen poskytnout na vyžádání kopie těchto příruček ÚCL.

3.3.11 Instrukce pro zachování letové způsobilosti

a) Držitel Doplňkového typového osvědčení letadla, motoru nebo vrtule je povinen vybavit každého známého vlastníka jednoho nebo více letadel, motorů nebo vrtulí, na kterých jsou provedeny úpravy podle Doplňkového typového osvědčení, nejméně jednou sadou souvisejících variací Instrukcí pro zachování letové způsobilosti, zpracovaných v souladu s použitelnou předpisovou základnou, a to při dodávce letadla, motoru nebo vrtule nebo při vydání prvního Osvědčení letové způsobilosti danému letadlu, je-li vydáno později. Dále je povinen poskytnout na vyžádání tyto variace instrukcí každé další osobě, od níž je požadováno, aby vyhověla libovolným podmínkám těchto instrukcí. Dostupnost některé příručky nebo části změn Instrukcí pro zachování letové způsobilosti, která řeší generální opravu nebo jiné formy rozsáhlé údržby, smí být odložena až za dobu, kdy je zahájen provoz letadla, motoru nebo vrtule, avšak musí být k dispozici předtím, než kterýkoliv z výrobků dosáhne daného stáří nebo letových hodin/cyklů.

b) Kromě toho musí být změny těchto variací Instrukcí pro zachování letové způsobilosti poskytnuty všem známým provozovatelům výrobku upraveného podle Doplňkového typového osvědčení a musí být poskytnuty na vyžádání každé další osobě, od níž je požadováno, aby vyhověla libovolné z těchto instrukcí. ÚCL musí být předložen program distribuce změn Instrukcí pro zachování letové způsobilosti.

3.4 Výrobní odchylky a neshody

3.4.1 Každá navrhovaná výrobní odchylka nebo neshoda vzniklá nedodržením typové dokumentace musí být schválena. Před schválením musí být posouzena držitelem Typového osvědčení nebo Souhlasu s použitím výrobku v civilním letectví z hlediska vlivu na letovou způsobilost výrobku a klasifikována jako významná či nevýznamná. Má-li držitel Typového osvědčení nebo Souhlasu s použitím výrobku v civilním letectví pochybnosti o výrobcem navržené klasifikaci, informuje ÚCL a vyžádá si jeho stanovisko.

3.4.2 Každou významnou výrobní odchylku nebo neshodu schvaluje ÚCL před jejím zavedením. Při klasifikaci významnosti odchylek/ neshod se postupuje v souladu s bodem 3.2.1.

3.4.3 U ostatních (nevýznamných) výrobních odchylek nebo neshod postačí schválení příslušně oprávněnou organizací k projektování.

3.4.4 Schválení výrobní odchylky nebo neshody je podmínkou letové způsobilosti výrobku, u kterého byla změna provedena.

3.4.5 Výrobce je povinen pro jednotlivé schválené typy vést podrobnou evidenci všech výrobních odchylek nebo neshod a popřípadě zajistit jejich zapracování do průvodní technické dokumentace výrobku a výrobní dokumentace schváleného typu, která se jimi aktualizuje.

3.4.6 Výrobce je povinen poskytnout zákazníkovi seznam výrobních odchylek a neshod vyskytujících se na předávaném jednotlivém výrobku.

3.5 Vážení letadel

U každého letadla musí být nově určena jeho prázdná hmotnost a poloha těžiště vážením, pokud jakákoliv změna Typového návrhu, výrobní odchylka, neshoda nebo oprava znamená změnu jeho prázdné hmotnosti a/nebo polohy těžiště prázdného letadla v rozsahu větším než:

a) u letadel, vyjma vrtulníků:

- změna prázdné hmotnosti o více než 0,5 % maximální vzletové hmotnosti (MTOM);

- změna polohy těžiště prázdného letadla o více než 0,5 % SAT.

b) u vrtulníků:

- změna prázdné hmotnosti o více než 1,0 % maximální vzletové hmotnosti (MTOM);

- změna polohy těžiště prázdného vrtulníku o více než 1 cm nebo 10 % z maximálního přípustného rozsahu polohy těžiště podle toho, čeho bylo dosaženo dříve.

3.6 Modifikace

3.6.1 Žadatelem o schválení modifikace může být každá fyzická nebo právnická osoba. V případě, že modifikací navrhovaná změna typového návrhu je svým rozsahem taková, že by vyžadovala předložení žádosti o vydání nového Typového osvědčení (viz ustanovení 2.1.8), musí být žadatel držitelem Oprávnění organizace k projektování podle příslušných postupů ÚCL nebo o takové oprávnění zažádal.

Poznámka: Pokud žadatel předpokládá opakované provádění modifikací, pak je nutno požádat o vydání Doplňkového typového osvědčení podle ust. 3.3.

3.6.2 Žadatel o schválení modifikace předloží ÚCL návrh modifikace, návrh předpisové základny, tj. předpisových požadavků, jejichž plnění musí být prokázáno v souvislosti s modifikací, a návrhy změn všech dokumentů schvalovaných ÚCL, které jsou v souvislosti s provedením modifikace nezbytné.

3.6.3 ÚCL může schválit modifikaci pouze pro jedno konkrétní letadlo definované jednoznačně svým výrobním číslem.

3.6.4 Provozovatel je povinen vést evidenci o všech modifikacích provedených na letadlech jím provozovaných a o jejich schválení.

3.6.5 Schválení modifikace, včetně schválení vydaného před datem 1.5.2004, zůstává trvale platné, dokud se jej držitel nevzdá nebo dokud ÚCL jeho platnost nepozastaví, nezruší či nestanoví ukončení jeho platnosti jinak.

3.7 Standardní změny

3.7.1 Standardní změny jsou změny Typových osvědčení, které podléhají zvláštním postupům pro:

a) jejich provedení na letadlech, definovaných v ust. 3.7.3;

b) identifikaci dílů, použitých při Standardních změnách;

c) doplnění údajů do letové příručky, které musí být pilotovi nezbytně poskytnuty v souvislosti s provedenými Standardními změnami;

d) záznamy o provedených Standardních změnách;

e) uvolnění letadel do provozu po provedených Standardních změnách;

f) doplnění postupů pro údržbu letadel po provedených Standardních změnách.

3.7.2 Na Standardní změny se nevztahují ust. 3.2, 3.3 a 3.6.

3.7.3 Standardní změny je možné provádět na:

a) letounech s maximální vzletovou hmotností rovnou 5 700 kg nebo menší;

b) rotorových letadlech s maximální vzletovou hmotností rovnou 3 175 kg nebo menší;

c) kluzácích s maximální vzletovou hmotností rovnou 750 kg nebo menší;

d) motorových kluzácích s maximální vzletovou hmotností rovnou 850 kg nebo menší.

3.7.4 Postupy pro provádění Standardních změn, definované v ust. 3.7.1, schvaluje ÚCL.

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO